

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stefan

Nazwisko: Górski

Miejsce urodzenia: Poznań

Data urodzenia: 27-04-1922

Imię ojca: Wacław

Imię matki: Kazimiera

Dodatkowe informacje: Stefan Marceli Antoni Górski vel Stefan Gawłowski pseudonim „Brzeg”, „Zdrój”(1922-1948) Cichociemny, żołnierz Armii Krajowej w służbie specjalnej Odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari oraz Krzyżem Zasługi dla ZHP wraz z Rozetą z Mieczami Skazany przez WSR w Warszawie na karę śmierci. Wyrok wykonano 25.09.1948. Odnaleziony przez zespół poszukiwawczy IPN (Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN) w 2013 roku podczas badań na tzw. Łączce (Cmentarz Powązki Wojskowe- Kwaterna Ł) Zidentyfikowany 04.10.2018. Pochowany 22.09.2019 na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Teczka zawiera materiały rozpracowania obiektowego krypt. "Centro" prowadzonego w latach 1950-1959 przez Wydział IV Departamentu I MBP, Wydział II Departamentu II KdsBP oraz Departament II MSW na oficerów i agentów Oddziału II Sztabu Głównego WP, Oddziału VI Naczelnego Wodza w Londynie oraz byłych żołnierzy PSZ na Zachodzie. Wśród osób rozpracowywanych w sprawie przechodzi Stefan Górski. Z zapisów archiwalnych wynika że ww. "od 1939 przebywał we Francji i Anglii gdzie służył w WP". Ww. przeszedł kurs spadochronowy oraz dywersyjny. W 1943 został przerzucony do Włoch, a w 1944 roku został zrzuty jako "skoczek spadochronowy" w okolicach Warszawy. Przydzielony do Okręgu Łódzkiego AK, gdzie "pełnił funkcję zastępcy komendanta miasta Piotrkowa i instruktora broni. W 1947 roku aresztowany pod zarzutem "działalności szpiegowskiej". Jesienią 1947 został zatrzymany przez WUBP Poznań. Skazany przez WSR w Warszawie na karę śmierci. Wyrok wykonano 25.09.1948	IPN BU 00231/197 (1061/IV) t. 5.	

Akta śledcze dotyczące Stefana Górskiego i innych. W teczce znajdują się materiały " w sprawie śledztwa dotyczącego współpracy z wywiadem brytyjskim" przeciwko Stefanowi Górskiemu i innym. Wynika z nich iż od 1945 roku Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu prowadził rozpracowanie organizacji WIN na terenie województwa. Dzięki dużemu rozpracowaniu agenturalnemu udało się dotrzeć do kierownictwa organizacji i ujawnić poszczególne kontakty. W meldunku z dnia 7.06.1947 wśród ujawnionych "kontaktów organizacji" pojawia się osoba Stefana Górskiego ps. "Adam". Ww. charakteryzowany jest jako ppor. rezerwy zamieszkały w Poznaniu, który w listopadzie 1946 miał nawiązać kontakt z jednym z członków kierownictwa WiN. W dniu 25.11.1947 Stefan Górski został zatrzymany przez WUBP Poznań. W trakcie śledztwa został oskarżony o działalność "na rzecz wywiadu angielskiego", a także , o to że od maja 1943 był "członkiem oddziału specjalnego Sztabu Naczelnego Wodza w Londynie". W 1944 roku uczestniczył w działalności konspiracyjnej na terenie okupowanego kraju jako "instruktor wyszkolenia Komendy Okręgu AK w Łodzi". W grudniu 1947 Stefan Górski został przekazany do Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w celu kontynuowania dalszego śledztwa. W teczce odnaleziono również materiały rozpracowania krypt. "Cudzoziemiec" prowadzonego przez WUBP w Poznaniu wobec osób podejrzewanych o działalność szpiegowską na rzecz wywiadu brytyjskiego. 24.05.1968 całość akt śledczych złożono w archiwum Wydziału "C" KWMO w Poznaniu do sygn. 9083/III.

IPN Po 04/1484 (9083/III).

Teczka zawiera akta kontrolno śledcze dotyczące śledztwa prowadzonego przeciwko Stefanowi Górskiemu i innym oskarżonym o działalność w podziemiu niepodległościowym oraz podejrzanym "o współpracę z wywiadem angielskim". W listopadzie 1947 Stefan Górski został zatrzymany przez funkcjonariuszy WUBP w Poznaniu w ramach rozpracowania o krypt. "Cudzoziemiec". W toku przesłuchań był oskarżany o kontakty z WiN na terenie Warszawy i Poznania oraz o działalność wywiadowczą na rzecz Brytyjczyków. W grudniu 1947 Stefan Górski został przewieziony do Warszawy gdzie śledztwo przeciwko niemu i innym podejrzanym kontynuował Departament Śledczy MBP. Teczka zawiera protokoły przesłuchania Stefana Górskiego i innych, dowody zgromadzone w trakcie śledztwa, akt oskarżenia i inne dokumenty związane z prowadzonym postępowaniem.

IPN BU 0259/196 t. 1 (MSW 1892/III).

Teczka zawiera akta sądowe Stefana Górskiego i innych. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 03.08.1948 Stefan Górski został skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na karę śmierci. W trakcie śledztwa prowadzonego najpierw przez WUBP w Poznaniu, a następnie przez Departament Śledczy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie Stefan Górski ps. "Brzeg", porucznik Wojska Polskiego, w okresie okupacji Cichociemny, żołnierz AK w służbie specjalnej został oskarżony o działalność szpiegowską na rzecz wywiadu brytyjskiego. Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie podtrzymał ustalenia śledcze stwierdzając w konkluzji wyroku, że Stefan Górski "w okresie od grudnia 1946 do 22 listopada 1947 na terenie Poznania działał na szkodę państwa polskiego jako agent wywiadu angielskiego >Intelligence Service<, gdzie zorganizował sieć wywiadowczą do której zwerbował trzy osoby i za ich pośrednictwem i osobiście gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę wojskową i państwową i przekazywał je rezydentowi wywiadu angielskiego" (art. 7 dekretu z dnia 13.06.1946 o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa). 14.09.1948 Najwyższy Sąd Wojskowy utrzymał wyrok w mocy nie uwzględniając skargi rewizyjnej wniesionej przez obrońcę. Prezydent Bolesław Bierut również nie skorzystał z prawa łaski wobec skazanego. Stefan Górski został rozstrzelany 25.09.1948 w więzieniu mokotowskim. 7.03.1991 Sąd Najwyższy Izby Wojskowej uznał wyrok wobec Stefana Górskiego za bezprawny i orzekł o jego uniewinnieniu.

IPN BU 944/276, IPN BU 944/277 (WSR Warszawa 756/48).

Akta osobowe więźnia Stefana Górskiego. W listopadzie 1947 Stefan Górski został zatrzymany przez funkcjonariuszy UB pod zarzutami "działalności szpiegowskiej". W grudniu 1947 ww. został przekazany do Departamentu Śledczego MBP w celu kontynuowania dalszego śledztwa. Podczas śledztwa osadzony w areszcie śledczym Warszawa-Mokotów. 03.08.1948 WSR w Warszawie skazał Stefana Górskiego na karę śmierci, a wyrok wykonano 25.09.1948. W materiałach znajdują dokumenty związane z uwięzieniem, nakaz przyjęcia, karta osobowa więźnia, wyrok WSR z 03.08.1948, różne wnioski, informację Naczelnej Prokuratury Wojskowej o wykonaniu wyroku śmierci.

IPN GK 919/2642 (658/38).

Teczka zawiera akta o unieważnieniu wyroku śmierci wydanego przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie wobec Stefana Górskiego i innych w dniu 3.08.1948 (WSR 756/48). W dniu 21.10.1991 Rzecznik Praw Obywatelskich prof. Ewa Łętowska wniosła do Sądu Wojewódzkiego w Warszawie wniosek o unieważnienie wyroku śmierci wobec Stefana Górskiego. W dniu 5.02.1992 Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego uznał wyrok wobec Stefana Górskiego za nieważny.

IPN BU 531/216 (Cs Un 60/92).

Materiały zawierają opracowania wewnętrzresortowe tzw. Charakterystyki sporządzone przez Wydział "C" KWMO w Poznaniu w 1980 roku. Opracowanie nr 103 dotyczy "Nielegalna organizacja Stowarzyszenie Wolność i Niezawisłość. Poznań" natomiast Opracowanie nr 208 dotyczy "nielegalnej organizacji szpiegowskiej >Intelligence Service<". W obu opracowaniach występuje Stefan Górski "w okresie okupacji ppor. Oddziału VI Sztabu Wodza Naczelnego PSZ w Anglii, spadochroniarz zrzucony do kraju w 1944". W kwestionariuszu osobowym zapisano, że jesienią 1945 został zwerbowany do WiN przez szefa propagandy obszaru zachodniego. W dalszej części charakterystyki napisano "od grudnia 1946 do listopada 1947 jako agent wywiadu angielskiego na terenie Poznania werbował i kierował grupą informatorów zbierając i przekazując informacje wywiadowcze". 25.11.1947 zatrzymany przez MO i osadzony w areszcie śledczym WUBP w Poznaniu. Wyrokiem WSR w Warszawie w dniu 4.08.1948 Stefan Górski został skazany na karę śmierci. Wyrok śmierci wykonano w dniu 25.09.1948

IPN Po 05/251(Opracowanie nr 103 KWMO w Poznaniu), IPN Po 05/354 (Opracowanie nr 208 KWMO w Poznaniu).

Z niedatowanego zapisu na na karcie E-14 z kartoteki ogólnoinformacyjnej Wydziału "C" WUSW w Łodzi wynika, że Stefan Górski ps "Brzeg" w dniu 15.10.1945 ujawnił się przed Komisją Likwidacyjną byłej AK w Łodzi jako porucznik AK podokręgu Piotrków.

Zapis na karcie E-14 z kartoteki ogólnoinformacyjnej Wydziału "C" WUSW w Łodzi.